

**Volmachtenbesluit in het kader van de Covid-19 pandemie:
Maatregelen met betrekking tot de strafuitvoeringsmodaliteiten**

Mevrouw, mijnheer de directeur,

Het Koninklijk besluit nr. 3 houdende diverse bepalingen inzake strafprocedure en uitvoering van straffen en maatregelen in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 9 april 2020.

Dit koninklijk besluit treedt in werking op 9 april 2020 (dag van de publicatie), met uitzondering van de artikelen 6 tot en met 14 (en die betrekking hebben op onderbreking van de strafuitvoering “coronavirus Covid-19” en de schorsing van strafuitvoeringsmodaliteiten) die uitwerking hebben met ingang van 18 maart 2020.

Dit koninklijk besluit werd genomen in uitvoering van de wet van 27 maart 2020¹ waarbij volmachten werden verleend aan de Koning en is erop gericht om een reeks dringende problemen te verhelpen op het vlak van de strafprocedure, de strafuitvoering en de veiligheid in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus ‘Covid-19’.

Het is belangrijk op te merken dat de geldigheidsduur van alle in deze collectieve brief besproken maatregelen beperkt is tot de duur van de pandemie, die voorlopig bepaald is op de periode van 18 maart tot en met 3 mei 2020. Deze einddatum kan aangepast worden bij koninklijk besluit. Als dit gebeurt, zal u hier tijdig van worden ingelicht.

Het koninklijk besluit voorziet o.a. maatregelen die ervoor zorgen dat de druk op de gevangenen waar mogelijk kan afnemen door veroordeelde gedetineerden (tijdelijk) de gevangenis te laten verlaten of die vermijden dat bepaalde veroordeelde gedetineerden de gevangenis (frequent) verlaten en dan weer binnenkomen.

In deze collectieve brief worden enkel de maatregelen inzake de strafuitvoering besproken.

---

¹ Wet van 27 maart 2020 die machtiging verleent aan de Koning om maatregelen te nemen in de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (II), BS 30 maart 2020

1. Onderbreking van de strafuitvoering “coronavirus Covid-19”

De eerste maatregel betreft de onderbreking van de strafuitvoering “coronavirus Covid-19” (verder: onderbreking van de strafuitvoering)².

NB. Huidige instructies vervangen op dit punt integraal de ministeriële omzendbrief nr. 1820 van 20 maart 2020. De in toepassing van de MO nr. 1820 toegekende verloven blijven evenwel lopen onder de voorwaarden waaronder ze werden toegekend, met dien verstande dat een herroeping niet mogelijk is op grond van een schending van de bijzondere voorwaarden (behoudens slachtoffergerichte voorwaarden) nu er in toepassing van het koninklijk besluit niet langer bijzondere voorwaarden kunnen worden opgelegd.

De onderbreking van de strafuitvoering laat de veroordeelde toe de gevangenis te verlaten voor de geldigheidsduur van het koninklijk besluit, d.w.z. voorlopig tot en met 3 mei 2020, waarna dit kan verlengd worden.

De strafuitvoering loopt niet voort tijdens de duur van de toegekende onderbreking van de strafuitvoering.

a) Toepassingsgebied

De onderbreking van de strafuitvoering wordt toegekend aan de veroordeelde die voldoet aan de volgende voorwaarden :

- de veroordeelde voldoet aan minstens één van volgende voorwaarden:
  - hij heeft in de afgelopen zes maanden, reeds minstens één goed verlopen penitentiair verlof toegekend door de DDB of door de SURB van minstens zesendertig uren genoten;

NB Dat ook het verlof toegekend door de SURB in aanmerking komt voor de toekenning van de onderbreking van de strafuitvoering, vormt een uitbreiding ten opzichte van de MO 1820. Er zullen dus bijkomende veroordeelden in aanmerking komen voor de onderbreking van de strafuitvoering.

- hij voert zijn straf uit onder de vorm van beperkte detentie toegekend door de SURB of onder de vorm van een halve vrijheid, op voorwaarde dat hij in dat kader reeds geniet van penitentiair verlof;
- hij behoort tot een risicogroep van personen die kwetsbaar zijn voor het ontwikkelen van ernstige symptomen door het virus ‘Covid-19’. Daartoe behoren, onder meer, veroordeelden die de leeftijd van 65 jaar hebben bereikt, personen die lijden aan ernstige chronische ziektes (diabetes, hart-, long- of nieraandoeningen) en personen van wie het immuunsysteem verzwakt is (verder: risicopatiënten).

Veroordeelden die de leeftijd van 65 jaar hebben bereikt worden automatisch als risicopatiënt beschouwd, zonder dat voor hen een medisch advies vereist is.

*Wat de overige categorieën betreft, stelt de centrale medische dienst op het moment van de inwerkingtreding van het besluit een nominatieve lijst op van veroordeelden-*risicopatiënten* en deelt*

---

² De benaming van deze maatregel werd ingevolge het advies van de Raad van State gewijzigd van “verlengd verlof” naar “onderbreking van de strafuitvoering”. Aan de toekenning van de strafonderbreking zijn (voortaan) ook slechts algemene voorwaarden verbonden, er kunnen geen bijzondere voorwaarden worden opgelegd.

deze mee aan de directeur. Nieuwe gedetineerden die onder de medische risicoprofielen vallen, worden gedetecteerd door de lokale medische dienst die vervolgens de directeur hiervan in kennis stelt.

- de veroordeelde beschikt over een vast verblijfsadres in België;
- er bestaan in hoofde van de veroordeelde geen tegenaanwijzingen; deze tegenaanwijzingen hebben betrekking op:
  - het gevaar dat de veroordeelde zich aan de uitvoering van zijn straf zou onttrekken,
  - het risico dat hij tijdens de onderbreking van de strafuitvoering ernstige strafbare feiten zou plegen,
  - het risico dat hij de slachtoffers zou verontrusten,
  - het risico dat hij zich niet zal houden aan de maatregelen opgelegd door de overheid in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus Covid-19;
- er zijn op het ogenblik van de beslissing tot toekenning van de onderbreking van de strafuitvoering geen aanwijzingen dat de veroordeelde gezondheidsproblemen zal teweegbrengen bij de personen waar hij zijn strafonderbreking zal doorbrengen;

Hiermee worden de gedetineerden bedoeld die zich in preventieve of in medische isolatie bevinden in toepassing van de instructies coronavirus; zij beantwoorden dus niet aan deze voorwaarde en komen niet in aanmerking voor de strafonderbreking.

- de veroordeelde stemt schriftelijk in met de onderbreking van de strafuitvoering en met de daaraan verbonden algemene voorwaarden.

Zijn uitgesloten van deze maatregel :

- de veroordeelden die één of meerdere vrijheidsbenemende straffen ondergaan waarvan het totaal meer dan 10 jaar bedraagt³;
- de veroordeelden die één of meerdere gevangenisstraffen ondergaan voor de feiten vermeld in Boek II, Titel I ter van het Strafwetboek (terroristische misdrijven);
- de veroordeelden die één of meerdere gevangenisstraffen ondergaan voor de feiten vermeld in de artikelen 371/1 tot 378bis van het Strafwetboek (zedefeiten).

b) Beslissing tot toekenning

De directeur beslist ambtshalve over de toekenning van de onderbreking van de strafuitvoering, na zich verzekerd te hebben van de haalbaarheid van de maatregel en daartoe de volgende criteria getoetst te hebben:

- akkoord van het onthaalmilieu en bevestiging van het onthaalmilieu dat geen van de gezinsleden in quarantaine is of ziek is;
- voldoende middelen van bestaan.

Het is immers van belang de veroordeelde niet in een gevaarsituatie te plaatsen.

³ Het gaat om het totaal van de straffen en dus niet, in geval van een herroeping van een voorwaardelijke invrijheidstelling, om het strafrestant dat de SURB terug in uitvoering brengt.

Voor het vervuld zijn van de voorwaarde 'risicopatiënt' baseert de directeur zich op:

- de leeftijd van de veroordeelde: veroordeelden die de leeftijd van 65 jaar hebben bereikt worden automatisch als risicopatiënt beschouwd;
- de lijst die hem door de medische dienst wordt bezorgd.

De directeur verbindt volgende algemene voorwaarden aan de toekenning van de onderbreking van de strafuitvoering :

- geen nieuwe strafbare feiten plegen,
- op elke ogenblik telefonisch bereikbaar zijn,
- terugkeren naar de gevangenis op vraag van de directeur,
- verbod zich naar het buitenland te begeven,
- verbod de slachtoffers te verontrusten en de verplichting voor de veroordeelde om zich onmiddellijk te verwijderen van de plaats waar hij een slachtoffer ontmoet
- zich houden aan de maatregelen opgelegd door de overheid in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus Covid-19.

De directeur vestigt de aandacht van de veroordeelde op het feit dat de toegekende strafonderbreking de uitvoering van de straf schorst.

De strafonderbreking wordt toegekend tot en met 3 mei 2020. De veroordeelde wordt er in de toekenningsbeslissing op gewezen dat hij vóór die datum contact moet nemen met de gevangenis om te vernemen of de strafonderbreking desgevallend wordt verlengd. In geval van verlenging, dient hij opnieuw contact te nemen vóór afloop van de hem meegedeelde verlenging. De beslissing om de strafonderbreking al dan niet te verlengen hangt samen met de verlenging van de geldigheidsduur van het koninklijk besluit, waartoe de Koning kan beslissen en waarover u tijdig zal worden ingelicht.

*Let op: voor de reeds onder de gelding van de MO nr. 1820 van 20 maart 2020 toegekende verlengde verloven⁴ dienen de veroordeelden per brief (zie modelbrief als **bijlage 1**) te worden geïnformeerd dat het toegekend verlengd verlof voortaan omschreven wordt als onderbreking van de strafuitvoering en wordt voortgezet tot en met 3 mei 2020. De veroordeelden dienen vóór die datum contact op te nemen met de gevangenis om te vernemen of de onderbreking van de strafuitvoering desgevallend wordt verlengd.*

De beslissing, opgenomen in **bijlage 2**, wordt meegegeven aan elke veroordeelde die in strafonderbreking vertrekt in toepassing van huidige instructies.

De procureur des Konings van het arrondissement waar de onderbreking van de strafuitvoering plaatsvindt, wordt zo spoedig mogelijk in kennis gesteld van de toekenning van deze strafonderbreking en van de algemene voorwaarden verbonden aan de strafonderbreking.

Het slachtoffer wordt zo snel mogelijk en in elk geval binnen de vierentwintig uur, via het snelst mogelijke schriftelijke communicatiemiddel, in kennis gesteld van de toekenning van de onderbreking van de strafuitvoering en van de eraan verbonden algemene voorwaarden. Deze kennisgeving dient te gebeuren op de wijze zoals door het slachtoffer gevraagd (via zijn advocaat, de dienst slachtofferonthaal,...)

NB. Wanneer er een dagvaarding dient betekend te worden ten aanzien van een veroordeelde die zich in onderbreking van de strafuitvoering bevindt, dien hij te worden opgeroepen om naar de gevangenis te komen en wordt de dagvaarding hem ter hoogte van de portier betekend.

---

⁴ Die nu dus als 'onderbreking van de strafuitvoering' worden benoemd.

c) Beslissing tot weigering

Indien de directeur de onderbreking van de strafuitvoering niet toekent aan de veroordeelde die in de afgelopen zes maanden reeds minstens één goed verlopen penitentiair verlof van minstens zesendertig uren heeft genoten, die zijn straf uitvoert onder de vorm van beperkte detentie of onder de vorm van een halve vrijheid of die op basis van zijn leeftijd of van de door de medische dienst ter beschikking gestelde lijst tot de categorie van risicopatiënten behoort, neemt hij een gemotiveerde weigeringsbeslissing (zie **bijlage 3**) en deelt deze mee aan de veroordeelde.

d) Niet-naleving van de voorwaarden

In geval van niet-naleving van de voorwaarden⁵ kan de directeur de beslissing herroepen (zie **bijlage 4**).

De directeur stelt het slachtoffer zo snel mogelijk en in elk geval binnen vierentwintig uur, via het snelst mogelijke, schriftelijke communicatiemiddel, in kennis van de beslissing tot herroeping.

e) Voorlopige aanhouding

Indien de veroordeelde de fysieke of psychische integriteit van derden ernstig in gevaar brengt, kan de procureur des Konings bij de rechtbank binnen het rechtsgebied waarvan de veroordeelde zich bevindt, zijn voorlopige aanhouding bevelen. Hij deelt onmiddellijk zijn beslissing mee aan de directeur.

De directeur neemt een gemotiveerde beslissing over de al dan niet herroeping binnen zeven dagen volgend op de aanhouding van de veroordeelde en deelt deze beslissing binnen de vierentwintig uur schriftelijk mee aan de veroordeelde en aan de procureur des Konings.

De directeur stelt ook het slachtoffer zo snel mogelijk en in elk geval binnen vierentwintig uur, via het snelst mogelijke, schriftelijke communicatiemiddel, in kennis van de beslissing.

2. Vervroegde invrijheidstelling

a) Toepassingsgebied

Het koninklijk besluit voorziet dat de directeur, tijdens de geldigheidsduur van het koninklijk besluit, een vervroegde invrijheidstelling toekent aan de veroordeelde vanaf zes maanden vóór het einde van het uitvoerbaar gedeelte van de vrijheidsstraf of van de vrijheidsstraffen waartoe hij is veroordeeld.

Deze vervroegde invrijheidstelling wordt eveneens toegekend aan de veroordeelde die geniet van onderbreking van de strafuitvoering "Coronavirus Covid-19" en die, mocht de straf blijven lopen zijn tijdens die strafonderbreking, zich in de tijdsvoorwaarden bevindt voor de toekenning van deze vervroegde invrijheidstelling.

De directeur roept de betrokken veroordeelde terug uit strafonderbreking om hem de beslissing tot toekenning van de vervroegde invrijheidstelling te overhandigen en de invrijheidstellingsformaliteiten te realiseren. De vervroegde invrijheidstelling vervangt in dat geval de strafonderbreking.

---

⁵ Wat de voorwaarde van het niet plegen van nieuwe strafbare feiten betreft, dient er op gewezen te worden dat slechts tot de vaststelling van schending van deze voorwaarde kan worden besloten wanneer er een in kracht van gewijsde getreden veroordeling is tussengekomen voor feiten gepleegd tijdens de onderbreking van de strafuitvoering.

Zijn uitgesloten van deze maatregel :

- de veroordeelden die één of meerdere vrijheidsbenemende straffen ondergaan waarvan het totaal meer dan 10 jaar bedraagt⁶;
- de veroordeelden die één of meerdere gevangenisstraffen ondergaan voor de feiten vermeld in Boek II, Titel I ter van het Strafwetboek (terroristische misdrijven);
- de veroordeelden die één of meerdere gevangenisstraffen ondergaan voor de feiten vermeld in de artikelen 371/1 tot 378bis van het Strafwetboek (zedefeiten);
- de veroordeelden die het voorwerp uitmaken van een veroordeling met een terbeschikkingstelling van de strafuitvoeringsrechtbank overeenkomstig de artikelen 34*ter* of 34*quater* van het Strafwetboek;
- de veroordeelden die geen recht hebben op verblijf en onder de regeling vallen van artikel 20/1 van de wet externe rechtspositie met het oog op verwijdering en overbrenging naar een plaats die valt onder de bevoegdheid van de Minister die bevoegd is voor de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen in het kader van hun imminente verwijdering; *Dit betreffen dus de facto alle veroordeelden zonder recht op verblijf.*

b) Beslissing tot toekenning

Wanneer de directeur vaststelt dat de veroordeelde zich in de tijdsvoorwaarde bevindt en niet uitgesloten is van het toepassingsgebied, kent hij de vervroegde invrijheidstelling toe, na zich verzekerd te hebben van de haalbaarheid van de maatregel en de volgende criteria getoetst te hebben: - het hebben van onderdak;
- het beschikken over voldoende middelen van bestaan (zie **bijlage 5**).

De directeur verbindt volgende algemene voorwaarden aan de toekenning van de vervroegde invrijheidstelling :

- geen nieuwe strafbare feiten plegen,
- de slachtoffers niet verontrusten en de verplichting voor de veroordeelde om zich onmiddellijk te verwijderen van de plaats waar hij een slachtoffer ontmoet,
- zich houden aan de maatregelen opgelegd door de overheid in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus Covid-19.

Deze voorwaarden gelden tijdens de proeftermijn.

De proeftermijn is gelijk aan de duur van het nog resterende gedeelte van de vrijheidsstraf(fen) op het ogenblik waarop de vervroegde invrijheidstelling hem werd toegekend. Voor de veroordeelden die vanuit strafonderbreking coronavirus Covid-19 vrijgesteld worden is de proeftermijn eveneens gelijk aan de duur van het nog resterende gedeelte van de vrijheidsstraf(fen) op het ogenblik waarop de vervroegde invrijheidstelling hem wordt toegekend⁷.

De procureur des Konings van het arrondissement van de woon-of verblijfplaats van de veroordeelde, wordt zo spoedig mogelijk in kennis gesteld van de toekenning van deze vervroegde invrijheidstelling en van de voorwaarden verbonden aan de invrijheidstelling.

Het slachtoffer wordt zo snel mogelijk en in elk geval binnen de vierentwintig uur, via het snelst mogelijke schriftelijke communicatiemiddel, in kennis gesteld van de toekenning van de vervroegde invrijheidstelling en

⁶ Het gaat om het totaal van de straffen en dus niet, in geval van een herroeping van een voorwaardelijke invrijheidstelling, om het strafrestant dat de SURB terug in uitvoering brengt.

⁷ Ervan uitgaande dat de straf is blijven lopen tijdens de strafonderbreking "coronavirus Covid-19".

van de voorwaarden verbonden aan de invrijheidstelling.. Deze kennisgeving dient te gebeuren op de wijze zoals door het slachtoffer gevraagd (via zijn advocaat, de dienst slachtofferonthaal,...)

c) Niet-naleving van de voorwaarden

In geval van niet-naleving van de voorwaarden⁸ kan de directeur de beslissing herroepen (zie **bijlage 6**).

De directeur stelt het slachtoffer zo snel mogelijk en in elk geval binnen vierentwintig uur, via het snelst mogelijke, schriftelijke communicatiemiddel, in kennis van de beslissing tot herroeping.

d) Voorlopige aanhouding

Indien de veroordeelde de fysieke of psychische integriteit van derden ernstig in gevaar brengt, kan de procureur des Konings bij de rechtbank binnen het rechtsgebied waarvan de veroordeelde zich bevindt, zijn voorlopige aanhouding bevelen. Hij deelt onmiddellijk zijn beslissing mee aan de directeur.

De directeur neemt een gemotiveerde beslissing over de al dan niet herroeping binnen zeven dagen volgend op de aanhouding van de veroordeelde en deelt deze beslissing binnen de vierentwintig uur schriftelijk mee aan de veroordeelde en aan de procureur des Konings.

De directeur stelt ook het slachtoffer zo snel mogelijk en in elk geval binnen vierentwintig uur, via het snelst mogelijke, schriftelijke communicatiemiddel, in kennis van de beslissing.

e) Definitieve invrijheidstelling

Indien er geen herroeping van de vervroegde invrijheidstelling heeft plaats gevonden, wordt de veroordeelde definitief in vrijheid gesteld na het verstrijken van de proeftermijn.

3. Schorsing van de strafuitvoeringsmodaliteiten (UV, PV, HV en BD)

3.1. Schorsing van uitvoering

De uitvoering van alle beslissingen tot toekenning van een UV, PV, BD of halve vrijheid, met inbegrip van deze gestoeld op artikel 59 van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie, wordt opgeschort⁹.

De bedoeling is te vermijden dat de besmetting vanuit de vrije samenleving binnendringt in de gevangenissen via veroordeelden die genieten van strafuitvoeringsmodaliteiten en die in dat kader regelmatig de gevangenis verlaten en ernaar terugkeren.

De directeur kan een uitzondering toestaan wanneer dringende en humanitaire omstandigheden dit rechtvaardigen¹⁰.

---

⁸ Wat de voorwaarde van het niet plegen van nieuwe strafbare feiten betreft, dient er op gewezen te worden dat slechts tot de vaststelling van schending van deze voorwaarde kan worden besloten wanneer er een in kracht van gewijsde getreden veroordeling is tussengekomen voor feiten gepleegd tijdens de proeftermijn.

⁹ Zoals voor alle andere maatregelen geldt deze schorsing voor de geldigheidsduur van het koninklijk besluit, d.w.z. voorlopig tot en met 3 mei 2020, waarna dit kan verlengd worden.

3.2. Nieuwe aanvragen uitgaansvergunning (UV) en penitentiair verlof (PV)

Nieuwe aanvragen PV en UV kunnen aan de DDB worden voorgelegd.

Omdat positieve beslissingen pas uitgevoerd zullen worden na een nog niet nader bepaalde periode, dienen de dossiers voldoende gestoffeerd te worden met geattesteerde engagements. De beslissingen tot toekenning zullen immers, na opheffing van de coronamaatregelen, hoe dan ook op hun actualiteitswaarde moeten geverifieerd worden en het is dus belangrijk zo weinig mogelijk hypotheses in te bouwen in beslissingen die op het ogenblik van de uitvoering van de beslissing niet meer actueel zouden zijn.

Meer specifiek moet uitdrukkelijk door de Justitiehuzen bevestigd worden dat het onderzoek van een opvangmilieu in het kader van een PV met voldoende waarborgen is kunnen gebeuren, wetende dat de justitieassistenten momenteel geen huisbezoeken meer afleggen. Wat UV's betreft die inherent gekoppeld zijn aan in de wet externe rechtspositie gedefinieerde doeleinden, moet men erover waken dat de redenen waarvoor het verzoek wordt ingediend (*'sociale, morele, juridische, familiale, opleidings- of professionele belangen te behartigen die zijn aanwezigheid buiten de gevangenis vereisen' of 'een medisch onderzoek of een medische behandeling buiten de gevangenis (...) ondergaan'*) duidelijk uiteen worden gezet en indien dat gestaafd kan worden met bijkomende stukken moeten die toegevoegd worden aan het dossier. Indien externe diensten daarin een rol spelen (bv. omdat een veroordeelde op intakegesprek moet gaan), dan moet het schriftelijk akkoord van de dienst aan het dossier zijn toegevoegd.

Vooraleer een aanvraag UV of PV in behandeling te nemen en aan de DDB voor te leggen, dient nagegaan te worden of de veroordeelde niet in aanmerking komt voor één van de maatregelen besproken onder de punten 1. en 2. van deze collectieve brief.

4. Inwerkingtreding

Deze collectieve brief treedt onmiddellijk in werking.

Rudy Van De Voorde
Directeur-generaal EPI

---

¹⁰ Deze mogelijkheid om de schorsing van uitvoering op te heffen in dringende en humanitaire omstandigheden geldt zowel voor reeds toegekende modaliteiten, als voor in de loop van de geldigheidsduur van de maatregel toegekende modaliteiten.